

Zorg in het hart van IJsselstein

Verpleeghuis Isselwaerde ligt midden in het historische centrum van IJsselstein. Het oude hoofgebouw was oorspronkelijk het eerste ziekenhuis van de regio en maakt deel uit van het collectieve geheugen. In de nieuwbouw is dit historische pand dan ook bewaard gebleven. ZorgInstellingen bekijkt het vernieuwde verpleeghuis van dichtbij.

Tekst Aline de Bruin | Beeld en ontwerp EGM architecten

Voor de verbouwing van verpleeghuis Isselwaerde waren de bewoners gehuisvest op verschillende afdelingen met drie of vier bedden in één kamer. “Die situatie was natuurlijk volledig uit de tijd”, zegt regiomanager Adriaan van der Werf. In 1996 startte dan ook de voorbereiding van de bouw, maar het duurde uiteindelijk tot 2006 voordat de plannen definitief waren en tot 2009 voordat de bouw daadwerkelijk begon. “Het oorspronkelijke plan was om het oude gebouw helemaal te slopen en er

een nieuw, ovaal gebouw neer te zetten. De Stichting Historische Kring van IJsselstein vond dat echter niet zo’n goed idee”, aldus Van der Werf. “Het oude gebouw was vroeger een ziekenhuis en heeft gevoelswaarde voor IJsselsteiners. Veel mensen zijn hier geboren.” In samenwerking met de architect is toen de beslissing gemaakt om het oude gebouw onderdeel te laten maken van de nieuwbouw. Chico Leufkens van EGM architecten: “Bouwkundig is dat tamelijk gecompliceerd, maar voor ons was dat ook wel

weer de uitdaging. Bovendien veranker je het verpleeghuis veel meer in de oude stad. Een gebouw met een geschiedenis is goud waard, op deze plek en met deze bewoners al helemaal.” Vrijwel elke bezoeker van het verpleeghuis maakt bij binnenkomst een opmerking over de herinneringen die ze hebben aan het oude ziekenhuis. “Als je binnenkomt, is er al een verhaal. Voor onze doelgroep van mensen met dementie is dat heel waardevol.”

In de nieuwe situatie fungeert het oude, historische gebouw als hoofd-entree. Tevens zijn alle algemene voorzieningen – receptie, kapper, Grand Café en algemene keuken – er gehuisvest. In de nieuwbouw bevinden zich de groepswoonings. De voordeur van het verpleeghuis is de enige deur die gesloten is, verder kan de dementerende bewoner zich door het hele gebouw vrij bewegen. “We gaan uit van drie leefsteren: de woning, de etage met loopcircuit en het gebouw zelf”, zegt regiomanager Adriaan van der Werf. “Je hebt bewoners die hun woning niet meer uit komen, maar er is ook een groep die met de lift naar beneden gaat en overal komt. Alle openbare ruimtes zijn vrij toegankelijk.” Bewoners hebben geen toegang tot het trappenhuis en het kantoorge-deelte. Drie of vier bewoners hebben als extra veiligheidsmaatregel een chip aan hun kleding bevestigd. “Dat zijn mensen die in de beginfase van hun verblijf graag naar buiten willen. Wij gebruiken die chip als extra zekerheid om ervoor te zorgen dat ze niet zomaar naar buiten lopen. De maatregel geldt alleen voor de voordeur.”

Herkenbaarheid

Het verpleeghuis heeft twaalf groepswoonings, elk voor acht bewoners met dementie. Elke bewoner heeft zijn

eigen slaapkamer. Er is een gezamenlijke woonkamer en keuken en gedeeld sanitair per twee of drie bewoners. Adriaan van der Werf: “Daarnaast hebben we nog een aantal centrale badkamers die ingericht zijn als verwenruimte met licht, geluid en bubbelbaden. Bewoners gaan daar heerlijk in bad en genieten ook echt van de ervaring.”

De wonings zijn met elkaar verbonden door een loopcircuit met tal van zitjes in verschillende kleuren waar bewoners even kunnen uitrusten of naar buiten kunnen kijken. Voor de herkenbaarheid heeft iedere woning zijn eigen afbeelding van kinderspelen en oude ambachten.

Elke woning heeft zijn eigen personeel. Per twee wonings is er een groepsleider. Het personeel van de twee wonings helpt elkaar op een aantal punten, bijvoorbeeld bij drukke situaties zoals tijdens het koken. Bewoners helpen als het even kan mee met het bereiden van de maaltijd.

Behalve de keuken in de wonings is er ook nog een gemeenschappelijk restaurant in het algemene gedeelte.

Door grote gaten te maken in de oude dragende wanden is een zo open mogelijke ruimte gecreëerd. “Het nadeel is wel dat de zichtlijn een beetje beperkt is”, zegt architect

Chico Leufkens. “Er is niet echt een grote, gemeenschappelijke ruimte, maar het beleid van de zorginstelling is ook niet meer op grootschaligheid gericht. Als Sinterklaas langskomt, komt hij bij de mensen thuis, dus in de wonings.” Het Grand Café zit op zondagmiddag altijd vol met bezoek.

Verpleeghuis Isselwaerde, IJsselstein

TYPERING

Woonzorgcentrum met verpleeghuiszorg voor mensen met dementie. Zorg volgens het principe van kleinschalig wonen.

INDELING

Een verpleeghuis met 12 groepswoonings, elk voor 8 dementerende bewoners.

BOUWPROCES

1996: voorbereiding bouw
2009: nieuwbouw gestart
2012: feestelijke opening

ARCHITECT

EGM architecten, Dordrecht.

INTERIEURARCHITECT

Burobas, Eindhoven.

BOUWFYSICA EN BESTEK

EGM adviseurs, Dordrecht.

AMBIANCE

Sfeervol, goede verbinding tussen oudbouw en nieuwbouw. Interieur is kleurrijk. Bewoners hebben veel leefruimte. Ruime wandelgangen en een mooie binnentuin.

AANTAL MEDEWERKERS

150

WEBSITE

www.axioncontinu.nl/Isselwaerde

De wonings zijn met elkaar verbonden door een loopcircuit.

Het oude hoofdgebouw van Isselwaerde is onderdeel van de nieuwbouw.

“Familieleden drinken dan koffie met bewoners en overal rennen kinderen. Het is er heel gezellig”, aldus regiomanager Adriaan van der Werf. Het interieur is een mix tussen klassiek en modern. De lambrisering is strak en functioneel, maar de ruimte heeft door de felle kleuren op de wanden een moderne uitstraling. Op de vloer liggen echte eikenhouten delen. De mix tussen klassiek en modern is overal in

het gebouw terug te zien. Chico Leufkens: “De geschiedenis van het gebouw is zichtbaar gemaakt. Overal is het oude metselwerk nog te zien en een gedeelte van een oud glas-in-lood raam hebben wij een plek gegeven in de loopgangen. Op die manier zijn de contouren van het oude gebouw afleesbaar en herkenbaar.” Met de nieuwbouw is verpleeghuis Isselwaerde klaar voor de toekomst.

“Het verpleeghuis is bedoeld voor mensen die al ver in het dementieproces zitten”, legt Van der Werf uit. “Pas als het thuis echt niet meer gaat, komen ze hier. Dan is het mooi als de sfeer toch zoveel mogelijk gecontinueerd kan worden. Je voelt je hier nergens opgesloten. Het is een open en toegankelijk gebouw dat zijn betekenis voor de stad hiermee heeft versterkt.” **Z**